EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.5.20.
COM(2020) 507 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Írország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Írország 2020. évi stabilitási programját

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Írország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Írország 2020. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2] és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) A Bizottság 2019. december 17-én elfogadta az éves fenntartható növekedési stratégiát, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2020. évi európai szemeszterét. Kellő figyelmet fordított az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én kihirdetett szociális jogok európai pillérére. A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján 2019. december 17-én elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben Írországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor. A Bizottság ugyanekkor az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott.

(2) Az Írországra vonatkozó 2020. évi országjelentést[3] 2020. február 26-án tették közzé. Az országjelentés értékelte a Tanács által 2019. július 9-én[4] elfogadott országspecifikus ajánlások és az előző években Írországnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzéseinek megvalósítása terén Írország által elért

[1] HL L 209., 1997.8.2., 1. o.
[2] HL L 306., 2011.11.23., 25. o.
[3] SWD(2020) 506 final.
[4] HL C 301., 2019.9.5., 117. o.

eredményeket. Az országjelentés emellett magában foglalta az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke szerinti részletes vizsgálatot is, amelynek eredményeit szintén 2020. február 26-án tették közzé. Vizsgálata alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Írországban makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Az egyensúlyhiány elsősorban az állami és a magánszektor nagy adósságállományához és a nettó külső kötelezettségállományhoz kapcsolódik.

(3) Az Egészségügyi Világszervezet 2020. március 11-én hivatalosan világjárványnak nyilvánította a Covid19-járványt. A világjárvány súlyos népegészségügyi szükséghelyzetet jelent a polgárok, a társadalom és a gazdaságok számára. Rendkívüli nyomást gyakorol a nemzeti egészségügyi rendszerekre, zavarokat okoz a globális ellátási láncokban, volatilitáshoz vezet a pénzügyi piacokon, sokkokat idéz elő a fogyasztói keresletben, és számos ágazatra kedvezőtlenül hat. Veszélyezteti az emberek munkahelyét, jövedelmét és a vállalkozások tevékenységét. A világjárvány komoly gazdasági sokkot okozott, amelynek már most is súlyos hatása van az Európai Unióban. A Bizottság 2020. március 13-án elfogadott közleményében[5] a válság nyomán hozott koordinált gazdasági válaszintézkedéseket sürgetett, nemzeti és uniós szinten minden szereplő bevonásával.

(4) Több tagállam szükségállapotot hirdetett ki, vagy szükséghelyzeti intézkedéseket vezetett be. Minden szükséghelyzeti intézkedésnek szigorúan arányosnak, szükségesnek és időben korlátozottnak kell lennie, valamint összhangban kell lennie az európai és nemzetközi normákkal. Ezeknek az intézkedéseknek demokratikus felügyelet és független bírósági felülvizsgálat alá kell tartozniuk.

(5) 2020. március 20-án a Bizottság közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról[6]. Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK rendelet 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében meghatározottak szerinti rendelkezés elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Közleményében a Bizottság megosztotta a Tanáccsal azt a véleményét, miszerint a Covid19-járvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesés miatt a jelenlegi feltételek lehetővé teszik a rendelkezés alkalmazását. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. A korrekciós ág tekintetében a Tanács a Bizottság ajánlására úgy is határozhat, hogy módosított költségvetési pályát fogad el. Az általános mentesítési rendelkezés nem függeszti fel a Stabilitási és Növekedési Paktum eljárásait. Lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy eltérjenek az általában alkalmazandó költségvetési követelményektől, a Bizottság és a Tanács számára pedig biztosítja annak lehetőségét, hogy a Paktum keretében meghozzák a szükséges szakpolitikai koordinációs intézkedéseket.

(6) Folyamatos fellépésre van szükség a vírus terjedésének korlátozása és ellenőrzés alatt tartása, a nemzeti egészségügyi rendszerek ellenálló képességének megerősítése, a társadalmi-gazdasági következményeknek a vállalkozásokra és háztartásokra irányuló támogató intézkedések révén történő csökkentése, valamint a gazdasági tevékenység újraindulása fényében a munkahelyeken megfelelő egészségügyi és biztonsági

[5] COM(2020) 112 final.
[6] COM(2020) 123 final.

feltételek biztosítása érdekében. Az Uniónak teljes mértékben ki kell használnia a rendelkezésére álló eszközöket, hogy támogassa a tagállamok e területeken tett erőfeszítéseit. Ezzel párhuzamosan a tagállamoknak és az Uniónak együtt kell működniük azon intézkedések kidolgozásában – többek között a zöld átállás és a digitális átalakulás integrálásával, valamint a válság tanulságainak levonásával –, amelyek társadalmunk és gazdaságaink rendes működéséhez és a fenntartható növekedéshez való visszatéréshez szükségesek.

(7) A Covid19-válság rávilágított, hogy az egységes piac lehetővé teszi a rendkívüli helyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást. Mindazonáltal a helyreállítási szakaszba való gyors és zökkenőmentes átmenet, továbbá az áruk, szolgáltatások és a munkavállalók szabad mozgásának biztosítása érdekében az egységes piac rendes működését akadályozó rendkívüli intézkedéseket azonnal meg kell szüntetni, amint azok már nem nélkülözhetetlenek. A jelenlegi válság rámutatott arra, hogy válsághelyzet-felkészültségi terveket kell kidolgozni az egészségügyi ágazatban, amelyeknek magukban kell foglalniuk különösen a beszerzési stratégiák javítását, az ellátási láncok diverzifikálását és az alapvető eszközök stratégiai tartalékainak kialakítását. Ezek kulcsfontosságú elemek az átfogóbb válsághelyzet-felkészültségi tervek kidolgozása szempontjából.

(8) Az uniós jogalkotó már módosította a vonatkozó jogi kereteket[7], hogy lehetővé váljon a Covid19-világjárvány rendkívüli hatásainak kezelése érdekében az európai strukturális és beruházási alapokból származó fel nem használt források tagállamok általi mobilizálása. Ezek a módosítások további rugalmasságot, valamint egyszerűsített és észszerűsített eljárásokat biztosítanak. A cash flow-nyomás enyhítése érdekében a tagállamok a 2020–2021-es pénzügyi évben igénybe vehetik az Uniós költségvetés 100 %-os társfinanszírozási rátáját is. Írországot arra ösztönözzük, hogy teljes mértékben használja ki az említett lehetőségeket a kihívások által leginkább érintett egyének és ágazatok támogatása érdekében.

(9) A világjárvány társadalmi-gazdasági következményei a különböző szakosodási minták miatt valószínűleg egyenlőtlenül oszlanak meg a régiók között. Ez azzal a jelentős kockázattal jár, hogy elmélyülnek az Írországon belüli regionális különbségek. A tagállamok közötti konvergenciafolyamat átmeneti felborulásának kockázatával együtt a jelenlegi helyzet célzott szakpolitikai válaszintézkedéseket tesz szükségessé.

(10) Írország 2020. április 21-én benyújtotta 2020. évi nemzeti reformprogramját, 2020. április 30-án pedig 2020. évi stabilitási programját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.

(11) Írország jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához és az adósságszabály hatálya alá tartozik.

(12) A 2020. évi stabilitási program szerint a kormány azt tervezi, hogy az államháztartási egyenleg a GDP 0,4 %-ának megfelelő 2019. évi többletről 2020-ra a GDP 7,4 %-ának

---

[7] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/460 rendelete (2020. március 30.) az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU és az 508/2014/EU rendeletnek a Covid19-járványra adott válaszként a tagállamok egészségügyi rendszereibe és gazdaságuk más ágazataiba történő beruházások mozgósítását célzó különös intézkedések tekintetében történő módosításáról (A koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezés) (HL L 99., 2020.3.31., 5. o.), valamint az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/558 rendelete (2020. április 23.) az 1301/2013/EU és az 1303/2013/EU rendeletnek az európai strukturális és beruházási alapok Covid19-járványra adott válaszlépésekre történő felhasználásához kivételes rugalmasságot biztosító egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról (HL L 130., 2020.4.24., 1. o.).

megfelelő hiányra romlik. A hiány 2021-ben várhatóan a GDP 4,1 %-ára csökken. Miután 2019-ben a GDP 58,8 %-ára csökkent, a GDP-arányos államadósság a 2020. évi stabilitási program szerint 2020-ban várhatóan 69,1 %-ra emelkedik. A makrogazdasági és költségvetési kilátásokat a Covid19-világjárvány miatt nagy bizonytalanság övezi.

(13) A Covid19-világjárványra válaszul és az összehangolt uniós megközelítés részeként Írország költségvetési intézkedéseket fogadott el az egészségügyi rendszer kapacitásának növelése, a járvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett polgárok és ágazatok megsegítése érdekében. A 2020. évi stabilitási program szerint a szóban forgó költségvetési intézkedések a GDP 2,0 %-át tették ki. Az intézkedések között szerepel egy tizenkét hetes időszakra szóló foglalkoztatási és munkanélküliségi támogatás (a GDP kb. 1,4 %-a), valamint az egészségügyi rendszer kapacitásának és hozzáférhetőségének növelését célzó további kiadások (a GDP kb. 0,6 %-a). Ezen túlmenően Írország olyan intézkedéseket jelentett be, amelyek – bár nem járnak azonnali költségvetési hatással – hozzájárulnak a vállalkozások likviditásának támogatásához; ezeket az intézkedéseket a 2020. évi stabilitási program a GDP mintegy 0,3 %-ára becsüli. Magukban foglalnak hitelgaranciákat és különböző hitelkonstrukciókat, tartalmazzák egyes, a munkáltatók által késedelmesen teljesített befizetések utáni kamatok és büntetések felfüggesztését, az adósságbehajtás függesztését, valamint a vállalati hitelek három hónapig terjedő törlesztési moratóriumát. A kormány 2020. május 2-án új, a GDP mintegy 2 %-át kitevő adósság- és tőketámogatási intézkedéscsomagot jelentett be a vállalkozások számára, amely nem szerepelt sem a 2020. évi stabilitási programban, sem a Bizottság előrejelzésében. Összességében az Írország által hozott intézkedések összhangban vannak a Covid19-járvány nyomán hozott koordinált gazdasági válaszintézkedésekről szóló bizottsági közleményben foglalt iránymutatással. Ezen intézkedések teljes körű végrehajtása, majd ezt követően – amennyiben a gazdasági feltételek lehetővé teszik – olyan költségvetési politika követése, amelynek középpontjában a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítása áll, hozzá fog járulni a költségvetés középtávú fenntarthatóságának megőrzéséhez.

(14) A Bizottság változatlan szakpolitikát feltételező, 2020. tavaszi előrejelzése alapján Írország államháztartási egyenlege 2020-ban a GDP –5,6 %-át, 2021-ben pedig –2,9 %-át teszi ki. Az államadósság-ráta az előrejelzés szerint 2020-ban eléri a GDP 66,4 %-át, 2021-ben pedig a GDP 66,7 %-át.

(15) A Bizottság 2020. május 20-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki, mivel Írország a hiányra vonatkozóan a GDP 3 %-ában meghatározott küszöbérték túllépését tervezi 2020-ban. Összességében az elemzés arra enged következtetni, hogy a Szerződésben és az 1467/97/EK rendeletben meghatározott hiánykritérium nem teljesül.

(16) A Covid19-világjárvány 2020 első felében súlyosan érintette Írországot, rendkívüli nyomás alá helyezve az egészségügyi rendszert. Írország a járvány terjedésének visszaszorítása érdekében sürgős intézkedéseket vezetett be az egészségügyi rendszer és a járvány megfékezésére irányuló intézkedések megerősítésére, ami egyes ágazatokban súlyosan korlátozta a gazdasági tevékenységet. Ezen túlmenően a kormány a Covid19-válság következményeinek lehető legnagyobb mértékű enyhítése érdekében számos gazdasági intézkedést léptetett életbe. Ezek közé tartoztak a munkahelyek védelmét szolgáló bértámogatási programok, a jóléti kifizetések, a bérletidíj-emelések és a kilakoltatások ideiglenes tilalma, valamint a vállalkozásoknak nyújtott likviditási és hiteltámogatási intézkedések. Jóllehet ezen intézkedések célja a

világjárvány okozta gazdasági sokk enyhítése, továbbra is magas a jelentős kibocsátási veszteség, a csőd és a fizetésképtelenség kockázata, valamint a munkanélküliség és a szegénység kockázatának kitett személyek számának növekedése.

(17) A Covid19-járványt megelőzően a kórházak már közel teljes kapacitással dolgoztak, és az akut ellátáshoz szükséges ágyak kihasználtsági aránya az OECD-országokban a legmagasabbak között volt. Ez elsősorban annak tudható be, hogy hiányzik az alapellátáshoz való általános hozzáférés, és jelentős mértékű a kórházi ellátástól való függés. A munkaerő-felvétellel és -megtartással kapcsolatos kihívások egyes régiókban és kórházakban az ápolói személyzet hiányához vezettek. A tartós otthoni ápolási-gondozási szolgáltatásokat nem biztosították kellő mértékben, és még nincs hatályos jogszabály, amely együtt járna az intézményi gondozás igénybevételét ösztönző politikákkal. A Covid19-válság példa nélküli nyomást gyakorolt az egészségügyi rendszerre. A kórházi kapacitás növelése és az átmeneti egyetemes egészségügyi szolgáltatások biztosítása érdekében kellő időben sürgősségi intézkedéseket vezettek be. Középtávon azonban Írországnak továbbra is kezelnie kell egészségügyi rendszerének strukturálisan korlátozott hatékonyságát, rugalmasságát, ellenálló képességét és hozzáférhetőségét. A nagyívű Sláintecare-reform arra irányul, hogy egyetemesen hozzáférhetővé és fenntarthatóvá tegye az egészségügyi rendszert. A reform végrehajtására vonatkozó tervek azonban továbbra sem pontosak. Az egyértelmű mérföldkövek és határidők, valamint egy szilárd nyomonkövetési keret meghatározása hozzájárulhat ahhoz, hogy mindenki időben hozzáférhessen a rendszerhez. A tartós ápolás-gondozással kapcsolatos reformok végrehajtása – beleértve a közösségen belüli új munkamódszereket az otthoni gondozás támogatása és az ápolási erőforrások átszervezése révén – szükségessé teheti a meglévő létesítmények számbavételét, a kereslet jövőbeli növekedésére vonatkozó előrejelzéseket, valamint egy ennek megfelelő hiányelemzést, amelyet egy teljesítési terv követ.

(18) A Bizottság legutóbbi előrejelzése szerint a munkanélküliségi ráta 2020-ban várhatóan 7,4 %-ra emelkedik, majd 2021-ben kismértékben, 7 %-ra csökken. A kormány a világjárványra adott válaszintézkedésként jelentős mértékben alkalmazta a jövedelem- és foglalkoztatástámogatási politikákat, nevezetesen a csökkentett munkaidős foglalkoztatási programokat, amelyeket gyorsan végre kell hajtani és tovább kell erősíteni. Az alacsony munkaintenzitású háztartásokban élők viszonylag magas száma további erőfeszítéseket tesz szükségessé az egyénre szabott aktiválási stratégiák előmozdítása érdekében. Továbbra is fennállnak a szegénységgel, a foglalkoztatás minőségével és támogatásával, többek között a fogyatékossággal élő személyeknek nyújtott támogatással kapcsolatos kihívások, és azokat valószínűleg súlyosbítja a világjárvány. A jelenlegi helyzetben a szociális partnerekkel együttműködésben kell folytatni a továbbképzési és átképzési erőfeszítéseket, hogy kielégíthessék a munkaerőpiac változó igényeit, valamint felkészíthessék a munkaerőt az éghajlatvédelmi, energetikai és körforgásos gazdaságra való átállásra. Az építőiparban szakemberhiány van, de az átmenet előrehaladtával várhatóan más ágazatokban is hiányjelenségek merülnek majd fel. A Covid19-világjárvánnyal összefüggésben alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy az oktatás és a munka digitalizálása ne növelje az oktatási és társadalmi egyenlőtlenségeket.

(19) A kormány különböző intézkedéseket hajtott végre a lakáskínálat támogatása érdekében, amelyek a 2019 szeptemberéig tartó két évben csaknem 40 %-kal növelték az éves lakásépítést. Hatékony makroprudenciális eszközökkel kombinálva ez a jelek szerint hozzájárult a lakóingatlanárak inflációjának megfékezéséhez. A lakásépítések

azonban még mindig elmaradnak a kereslettől. A lakások megfizethetősége számos háztartás számára problémát jelent, és az infláció a bérleti ágazatban tartósan magas. A jobb infrastruktúra – a területrendezéssel együtt – döntő szerepet játszhat a lakáskínálat javításában. Emellett az üresen álló, beépíthető területek után fizetendő illetékkel kapcsolatos adminisztratív hiányosságok megoldása végső soron középtávon hozzájárulhat a lakások megfizethetőségének javításához. A szociális lakások kínálatának hiánya továbbra is jelentős kihívást jelent a befogadás, így a többek között legkiszolgáltatottabbak befogadásának előmozdítása szempontjából. A közelmúlt szakpolitikai intézkedései felgyorsították a szociális lakások biztosítását, de 2019 decemberében Írországban még mindig körülbelül 68 700 háztartás szerepelt a szociális lakások várólistáján. További erőfeszítésekre van szükség a jelenleg is várólistán lévő háztartások és a potenciális új kérelmezők igényeinek kielégítéséhez. Az Írországban regisztrált közel 10 000 hajléktalanból 3 500 gyermek. Ez aggályokat vet fel az egyenlőtlenségek elmélyülésének, a tartós szegénységnek és a társadalmi kirekesztésnek a potenciális kockázatát illetően. A hajléktalanság által leginkább érintett csoportok közé tartoznak a gyermeket egyedül nevelő szülők. Továbbra is jelentősek a regionális és városi különbségek: a hajléktalan felnőttek 69 %-a Dublin térségében koncentrálódik.

(20) A belföldi bankrendszer fontos likviditási forrás az ír cégek számára. A hitelekhez való kellő időben történő hozzáférés kihívást jelenthet a kis- és középvállalkozások (kkv-k), valamint azon igénylők számára, akik/amelyek nem rendelkeznek fedezettel vagy már meglévő hitelezői kapcsolattal. Emellett a kkv-k banki hitelezéshez való hozzáférését egészen a közelmúltig magas kamatlábak akadályozták. Az ír hatóságok és bankok számos intézkedést bevezettek a vállalkozások és a háztartások pénzügyi nehézségeinek enyhítésére. Fontos, hogy ezek az intézkedések biztosítsák a szükséges likviditást, és elősegítsék a fenntartható szerkezetátalakítási megoldásokat azon hitelfelvevők számára, akik pénzügyi nehézségei szorosan kapcsolódnak a járvány kitöréséhez, és akik ezért egy átmeneti időszakot követően várhatóan újra életképessé válnak. Csak egy ilyen kiegyensúlyozott megközelítés segítheti a vállalkozásokat és a háztartásokat az átmeneti kihívások leküzdésében anélkül, hogy aláásná a (már gyenge) jövedelmezőséget és az Írország által az elmúlt években a bankszektor pénzügyi stabilitásának javítása terén tett előrelépést. Ezen intézkedések kidolgozása és végrehajtása során figyelembe kell venni a bankszektor ellenálló képességét.

(21) A gazdaság helyreállításának elősegítése érdekében fontos lesz a kiforrott közberuházási projektek előreütemezése és a magánberuházások ösztönzése, többek között kapcsolódó reformok révén. A gazdaság újraindításához az szükséges, hogy Írország előrelépést tegyen ambiciózus környezetvédelmi, éghajlat-politikai, energetikai és infrastrukturális beruházásai terén. Írország eddig lemaradt a dekarbonizáció elleni küzdelemben. Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása a közlekedésben és az épületekben magas, és továbbra is növekvő tendenciát mutat. Írország nem fogja teljesíteni a 2020-ra kitűzött energiahatékonysági és megújulóenergia-célokat. Írország függ az energiaimporttól, és azon tagállamok közé tartozik, ahol a legmagasabbak a villamosenergia-árak, ami negatív hatást gyakorolhat mind a környezetre, mind pedig a vállalkozások versenyképességére. Írország klímasemleges gazdaságra való átállásához hosszú időn keresztül jelentős magán- és állami beruházásokra lesz szükség többek között a megújuló energia, a villamosenergia-infrastruktúra, az energiahatékonyság és a fenntartható közlekedés területén. Az éghajlat-politikai cselekvési terv hiteles kezdeményezés a kibocsátási pálya megfordítására. Politikáinak és intézkedéseinek hatékony és tartós végrehajtására lesz szükség ahhoz, hogy az ambíciók konkrét eredményekké váljanak.

A Méltányos Átállást Támogató Alap 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó programozása elősegítheti Írországban a klímasemleges gazdaságra való átállás által jelentett egyes kihívások kezelését, különösen az országjelentés D. mellékletében ismertetett területen. Így Írország a lehető legjobban kihasználhatná ezt az alapot.

(22) Írországnak a külföldi és hazai ágazatok közötti termelékenységi szakadék csökkentésére irányuló erőfeszítései továbbra is lassúak. Üdvözlendő a vállalkozások és az állami kutatóközpontok közötti együttműködés közvetlen támogatása a forradalmi technológiákkal kapcsolatos innovációs alapon, például az ipar – köztük a kkv-k – és a kutatási szervezetek közötti együttműködési projekteken keresztül. Bár Írország viszonylag nagy összegű állami támogatást nyújt a vállalatoknak, ezt a támogatást egy kutatási és fejlesztési adójóváírási programon keresztül hajtják végre, amely általában előnyben részesíti a nagyobb, külföldi tulajdonban lévő vállalatokat, és korlátozott hatást gyakorol a helyi ír cégek termelékenységének javítására. A „Future Jobs Ireland” című foglalkoztatáspolitikai program meghatározza azokat a kulcsfontosságú intézkedéseket, amelyek segíthetnek a hazai gazdaság gyengeségeinek kezelésében, elsősorban a hazai vállalkozások, mindenekelőtt a kkv-k termelékenységének fokozására irányuló kezdeményezések révén. Fontos, hogy ezeket az intézkedéseket hatékonyan végrehajtsák. A válság rávilágított a kkv-k digitalizációs szükségleteire is, különösen a távoli munkavégzési megoldásokkal, a munkavállalók képzésével és a kiberbiztonsággal kapcsolatban. A digitális infrastruktúra elengedhetetlen a kkv-k termelékenységének növeléséhez és a vállalkozói szellem előmozdításához. A szupergyors széles sávú hálózat a vidéki létesítmények csupán 5 %-a számára elérhető, ami jóval elmarad a 29 %-os uniós átlagtól, és Írország az egyik olyan uniós ország, ahol a vezetékes széles sávú internet a legdrágább. Mivel az infrastrukturális hiányosságok kezelése érdekében a széles sávú hálózatokra vonatkozó nemzeti terv keretében jelentős állami beruházásra vonatkozó szerződéskötésre került sor, fontos szorosan nyomon követni és biztosítani az államilag támogatott ultragyors széles sávú hálózat kiépítésének időben történő megvalósítását, különösen a vidéki területeken.

(23) Ahogy azt a 2020. évi euróövezeti ajánlás is elismeri, az agresszív adótervezés elleni küzdelem elengedhetetlen az adórendszerek hatékonyságának és méltányosságának javításához. Az adózók agresszív adótervezési stratégiáinak a tagállamok között átgyűrűző hatásai az uniós jogszabályokat kiegészítő, koordinált fellépést kívánnak meg a nemzeti szakpolitikák részéről. Írország lépéseket tett az agresszív adótervezési gyakorlatok kezelése érdekében azáltal, hogy végrehajtotta az elfogadott nemzetközi és európai kezdeményezéseket, és nemzeti szinten további intézkedéseket hozott. Az osztalék-, kamat- és jogdíjfizetések magas GDP-arányos szintje azonban azt sugallja, hogy az ország adózási szabályait kihasználják az agresszív adótervezést folytató vállalkozások, és elemezni kell a nemzeti intézkedések hatékonyságát. Az adóbázis kiszélesítése ellenállóbbá tenné a bevételeket a gazdasági ingadozásokkal és az egyedi megrázkódtatásokkal szemben, és megerősítené az automatikus stabilizátorok működését. A társasági adók magas koncentrációja – a tíz legnagyobb cégtől származik a társasági adók 45 %-a –, azok volatilitása és esetlegesen átmeneti jellege, valamint a teljes adóbevételből való növekvő részesedésük (2018-ban rekordszintű 18,7 %) rávilágítanak annak kockázatára, hogy az állandó folyó kiadások finanszírozása során Írország túlzott mértékben támaszkodik ezekre a bevételekre.

(24) A pénzmosás elleni keret megerősítésére irányuló erőfeszítések ellenére Írország továbbra is kockázatokkal szembesül gazdaságának nemzetközi irányultsága miatt, amely együtt jár a közvetlen külföldi befektetések jelentős beáramlásával és a külföldi

befektetők által működtetett összetett jogi struktúrák jelenlétével. A nemzeti kockázatértékelés felülvizsgálata folyamatban van annak érdekében, hogy az értékelés pontosabb képet adjon a vállalkozásoknak és vagyonkezelőknek nyújtott szolgáltatásokban részt vevő szakemberek tényleges kockázati kitettségéről. Amennyiben e szakemberek nem jól értelmezik a kockázati kitettséget, úgy alacsony szintű lesz a gyanús ügyletek bejelentése. A felügyelet intenzitása nem alkalmas e problémák orvoslására, és nem kockázatalapú megközelítésen alapul, ami akadályozza a pénzmosás elleni keret hatékonyságát. A titoktartás korlátozása és a tényleges tulajdonosok azonosítása érdekében létrehozták a tényleges tulajdonosok nemzeti nyilvántartását a társaságok számára. A rendelkezésre bocsátott információk minőségét és a nyilvántartás hatékonyságát időben nyomon kell követni.

(25) Miközben a jelenlegi ajánlások a világjárvány társadalmi-gazdasági hatásainak kezelésére és a gazdaság helyreállításának elősegítésére összpontosítanak, a Tanács által 2019. július 9-én elfogadott 2019. évi országspecifikus ajánlások olyan reformokra is kitértek, amelyek elengedhetetlenek a közép- és hosszú távú strukturális kihívások kezeléséhez. Az említett ajánlások továbbra is helytállóak, és a következő évi európai szemeszter éves ciklusa során folytatódik nyomon követésük. Ez a beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitikákkal összefüggő ajánlásokra is vonatkozik. Ez utóbbi ajánlásokat figyelembe kell venni a kohéziós politikai finanszírozás 2020 utáni stratégiai programozása során, beleértve a jelenlegi válsághoz kapcsolódó enyhítő intézkedéseket és exitstratégiákat.

(26) Az európai szemeszter szolgál keretként a folyamatos gazdaság- és foglalkoztatáspolitikai koordinációhoz az Unióban, amely hozzájárulhat a fenntartható gazdasághoz. A tagállamok 2020. évi nemzeti reformprogramjukban számba vették az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak végrehajtása terén elért eredményeket. Az alábbi ajánlások teljes körű végrehajtásának biztosításával Írország hozzá fog járulni a fenntartható fejlődési célok megvalósítása terén elért előrelépéshez, valamint az unióbeli versenyképes fenntarthatóságra irányuló közös erőfeszítésekhez.

(27) A gazdasági és monetáris unió gazdaságai közötti szoros koordináció kulcsfontosságú a Covid19-világjárvány gazdasági hatásából való gyors kilábaláshoz. Írországnak mint az eurót hivatalos pénznemként használó tagállamnak – figyelembe véve az eurócsoport politikai iránymutatását – biztosítania kell, hogy szakpolitikái továbbra is összhangban legyenek az euróövezet ajánlásaival, és szakpolitikáit össze kell hangolni a többi euróövezeti tagállaméval.

(28) A 2020. évi európai szemeszter keretében a Bizottság átfogóan elemezte Írország gazdaságpolitikáját, és az elemzést közzétette a 2020. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a 2020. évi stabilitási programot és a 2020. évi nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Írországnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. Figyelembe vette nemcsak azoknak Írország fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szempontoknak a leendő tagállami döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni.

(29) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2020. évi stabilitási programot, és véleményét[8] különösen az alábbi 1. ajánlás tükrözi,

[8] Az 1466/97/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

(30) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2020. évi nemzeti reformprogramot és a 2020. évi stabilitási programot. Ezek az ajánlások figyelembe veszik a világjárvány kezelésének és a gazdasági fellendülés elősegítésének szükségességét, ami az első szükséges lépés az egyensúlyhiányok kiigazításának lehetővé tételéhez. Az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti, a Bizottság által azonosított makrogazdasági egyensúlyhiányt közvetlenül kezelő ajánlásokat az alábbi 1., 2. és a 4. ajánlás tükrözi,

AJÁNLJA, hogy Írország 2020-ban és 2021-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

(1) Az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és az elkövetkező helyreállítás támogatása érdekében. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, a beruházások fokozása mellett. Javítsa az egészségügyi rendszer hozzáférhetőségét, és erősítse meg ellenálló képességét, többek között az egészségügyi dolgozók szükségleteinek kielégítése és az alapellátáshoz való általános hozzáférés biztosítása révén.

(2) Támogassa a foglalkoztatást a készségek fejlesztése révén. Kezelje a digitális szakadék kockázatát, többek között az oktatási ágazatban. Biztosítson több szociális és megfizethető lakhatást.

(3) Továbbra is nyújtson támogatást a vállalkozásoknak, nevezetesen a kis- és középvállalkozásoknak, elsősorban a likviditásukat biztosító intézkedések révén. Ütemezze előre a kiforrott közberuházási projekteket, és mozdítsa elő a magánberuházásokat a gazdaság helyreállításának elősegítése érdekében. Helyezze a beruházások középpontjába a zöld és digitális átállást, mindenekelőtt a tiszta és hatékony energiatermelést és -felhasználást, a fenntartható tömegközlekedést, a vízellátást és -kezelést, a kutatást és innovációt, valamint a digitális infrastruktúrát.

(4) Szélesítse ki az adóbázist. Fokozza a fellépést az adórendszer azon jellemzőivel szemben, amelyek elősegíthetik az agresszív adótervezést, ideértve a külföldre irányuló kifizetéseket. Biztosítsa a pénzmosás elleni keret hatékony felügyeletét és végrehajtását a bizalmi és vállalati szolgáltatásokat nyújtó szakemberek tekintetében.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök